

Jumalateenistus Nõos P, 19.12.21 kell 11.00, IV advent, leeripüha

Lektsioonid: Sf 3:14–17; Mt 1:18–24

Leerikõne: Mt 24:35

Pihikõne: 1Kr 9:22

Jutlus: Fl 4:4–7

Laulud: 3 (1–5); 226 (1–2, 3); 9 (1–7); 7 (1–5)

*Olge ikka rõõmsad Issandas! Taas ma ütlen: Olge rõõmsad! Teie leebus saagu teatavaks kõigile inimestele. Issand on ligidal! Ärge muretsege ühtigi, vaid teie vajadused saagu kõiges Jumalale teatavaks tänuütleemisega palumises ja anumises. Ja Jumala rahu, mis on ülem kui kogu mõistmine, hoiab teie südamed ja mõtted Kristuses Jeesuses.*

Paulus kutsub meid täna üles olema rõõmsad. See on viimasel adventipühapäeval enne jõulupühi kirikus igati kohane üleskutse. Sestap on meie tänane kirjakoht 4. adventi jumalateenistusel tihti kasutusel olnud.

Ka neitsi Maarja, kellele samuti IV adventil traditsiooniliselt mõeldakse, ülistab ju oma tuntud kiidulaulus Lk 1:46–55 Issandat ülevoolavas rõõmus, et Jumal on vaadanud tema kui Jumala teenija madaluse peale.

Niisiis apostli üleskutse rõõmustada! „Mille üle aga niiväga rõõmustada?“ mõtleb inimese nurisev süda. Elu ei lähe praegu nii hästi kui võiks. Ühiskondlikud hädad on kõigile teada, ei hakkagi neid täna siin jälle kord loetlema. Isiklikus elus on vahel küll mõned õnnehetked, kuid siis tulevad jälle tagasilöögid ja rõõmu pole kusagilt võtta. Pigem valitseb mure.

Siiski kutsub Piibel meid korduvalt üles rõõmustama. Ja ei tasu arvata, et aegadel mil Piibel on kirja pandud, sajandeil ümber Kristuse sünni, oli elu rõõmsam kui tänapäeval. Kui mõtleme suurte inimhulkade toimetuleku, vabaduste ja elatusaseme peale, siis oli tollal asi kindlasti vastupidine tänasele.

Mille pärast siis ikkagi rõõmustada?

Enne, kui lähen apostel Pauluse olukorra kirjeldamise juurde, meenutan juba eelpool viidatud neitsi Maarja rõõmuallikat. Lk 1:46–48 ütleb Maarja: „Mu hing ülistab Issandat ja mu vaim hõiskab Jumala, minu Päästja pärast, sest ta on vaadanud oma teenija madaluse peale.“

Madaluse? Tõepoolest, Maarja oli tavaline teismeline neiu, kellel polnud ei oma vanuse ega vanemate tõttu ühiskondlikku positsiooni ja ka naisterahvana polnud tal patriarhaalses ühiskonnas suuri väljavaateid eneseteostuseks väljaspool perekonda. Samuti ei saa meenutamata jätta olukorda, milles Maarja viibib: ta on inimeste jaoks arusaamatul põhjusel ja justkui väljaspool abielu lapseootele saamas.

Ometi on Maarja ülevoolavalt rõõmus ja see rõõm on nakatanud kõigi põlvkondade kristlasi kuni meieni välja. Põhjus on lihtne: ülisuur on hoolinud üliväiksest. Universumi Looja on vaadanud armuga ühe väikse murdosakese peale loodust. Maarja tunneb, et Jumal on tema peale halastanud, on ta omal kombel kaduvuse piiridest välja tõstnud ning teda valdab ülim tänutunne ja rõõm.

Sama on tundnud arvatavasti iga kristlane, kes on hakanud uskuma Jumalasse täiskasvanupõlves. Kuidas siis mina, kes ma olen varem näinud maailma hoopis teistmoodi, võin lugeda Jumala oma Isaks ja Jeesus Kristuse oma vennaks ning olla oma ihu poolest Püha Vaimu tempel?! Mina, kes ma häbenen oma eelmise elu teadmatusest sündinud patte, olen järsku Kristuses õigeks tehtud ega ole pidanud selleks midagi isegi tegema?!

Küllap on apostel Paulus rõõmus ka juba kirjeldatud põhjustel, kuna tema puhul oli ju tegemist endise kristlaste tagakiusajaga. Kuid järgnevalt tahaksin Pauluse rõõmu allikaid vaadelda juba meie tänase jutluse aluse Filipi kirja põhjal.

Kõigepeal ei saa jätta mainimata olukorda, milles Paulus seda kirja kirjutades viibib: ta on vanglas! Kus see vanglas täpselt asub, kas Kaisareas või Efesoses (piibliteadlased pole selles üksmeelel), polegi antud juhul tähtis. Tähtis on see, et Pauluse väljavaated on räbalad ja meie kirjas eespool ei välista ta isegi oma hukkumist.

Kuidas siis võib inimene sellises olukorras olla rõõmus ja, enamgi veel, selliseks rõõmuks üles kutsuda ka teisi?

Vastuse saame meie kirjakoha esimesest lausest: „Olge ikka rõõmsad Issandas!“ Jumalas, kes ise on armastus, ei saagi olla teisiti kui rõõmus! Paulus kujutab Kristust n-ö kosmilis-eshatoloogilise universaalpersoonina, lihtsalt öeldes kosmiliste mõõtmetega vaimse ihuna, mille sees leiavad kaitset kõik Jeesusesse Kristusesse uskujad ehk kristlased. Veelgi lihtsamalt öeldes: Kristuse koguduses saab alati rõõmus olla!

Võib-olla mõtleb nüüd mõni oma südames kohe arusaamatuste ja lausa tülide peale, mis Kristuse koguduses tihti ette tulevad ja mis tunduvad tavaarusaamale kogudusest kui pühakute kollektiivist eriti ebasobivaina. Kas pole koguduseski palju muret, rahutust, pettumust ja kurbust?

Seda ei saa eitada. Kuid seda nähtust aitab põhjendada Pauluse mõte inimese patusest loomusest justkui maisest telkhoonest, milles inimene peab elama kogu oma elu. See maine telkhoone, meie kaduv ihu sünnitab oma nõtruses nii endale kui teistele muret, rahutust, pettumust ja kurbust.

Selles maises telkhoones elab aga Jumala Püha Vaim, kes n-ö töötleb seda patust telkhoonet järkjärgult seestpoolt, nii et see mõjutab ka välist. Jumalik interjööri hakkab n-ö mõjutama inimlikku eksterjööri!

Ja selles valguses on hea öelda, et ehkki koguduses võib liikmete vahel ette tulla rõõmule vastanduvaid asju, on selles inimkoosluses, arvan, mõeldavalt suurim protsent leppimist. Sest Kristuse koguduse elu aluseks on Piibel. Piiblis on aga kirjas nt Jeesuse sõnad Mt 5:23j: „Kui sa nüüd oma ohvriandi altarile tood ja sulle tuleb meelde, et su vennal on midagi sinu vastu, siis jäta oma and altari ette ja mine lepi esmalt ära oma vennaga ja alles siis tule ja too oma and!“ Ja apostli sõnad Ef 4:26: „Kui vihastute, siis ärge tehke pattu! Ärgu päike loojugu teie vihastumise üle!“ Jne, jne. Kristus on nagu lepituskalju, mida ükski mure, rahutus, pettumus ega kurbus mitte põrmugi rikkuda ei suuda. Ja selle kalju pinnal saavad Kristuse Ihu liikmed omavahel alati ära leppida.

Mainitud võtmes võime võtta ka Pauluse hüüet „Issand on ligi!“ Muidugi on Issand ligi ka ajalises perspektiivis, sest me peame tema kui ülestõusnud Issanda taastulekuga arvestama igal hetkel. Kuid Issand on ligi ka n-ö vaimulikus ruumis, võrrelduna justnimelt kaljuga, kes meie maisetes kõikumistes kõikumatut tuge pakub.

Ps 145:18 on kirjutatud „Issand on ligi kõigile, kes teda appi hüüavad, kõigile, kes teda tões appi hüüavad.“ Seega on Issand ligi ka neile, kes teda oma elus otsivad. Sest mitte Issand ei põgene inimese eest ega muuda end kättesaamatuks, vaid inimene ise on see, kes Jumalat vältida püüab ja tema eest põgeneb. Jeesuses Kristuses on Jumal aga inimese südameuksele koputamas ja on suur arm, kui Issand on inimesele kinkinud oma Vaimu, et ta Issandat kuuleb, talle ukse avab ja laseb Jumalal end kõnetada.

Kui aga Issand on ligi ja inimene on vastu võtnud kutse Jumal oma südametuppa lubada, siis saab rõõm ka teoks. Paulus analüüsib seda „protsessi“ meie kirjakohas detailsemalt: „Ärge muretsege ühtigi, vaid teie vajadused saagu kõiges Jumalale teatavaks tänuütlemisega palumises ja anumises.“ See tähendab, et nüüd, kui Issanda lähedusest teadlik ollakse tasub lõpetada muretsemine ja hakata Jumala poole palvetama.

Kerge ütelda, aga raske teha! Eks ole meil ka kristlasena igapäevaelus ju tarvis asjad korda saada, kuid see kõik nõuab hoolt ja muretsemist. Ent muretsemine ärge murdku meie meeli (meenutades eesti rahvalaulu „Mure murrab meele“). Vaid meie elu planeerimine olgu nagu targal torniehitajal Jeesuse tähendamissõnas Lk 14:28: „Sest kes teie seast, tahtes ehitada torni, ei istuks enne maha ega arvutaks kulusid, kas tal on kõik vajalik selle lõpetamiseks?“

Kui tahame midagi teha, siis mõelgem läbi, kas aeg ja konjunktuur on sobivad ning kas meie jõuvarud seda lubavad. Kui aga oleme seda teinud ja leidnud, et asi väärib pingutust, siis asugem tööle, olles aga eelnevalt Jumalat palunud. Sest Ps 127:1 ütleb Laulik: „Kui Issand ei ehita koda, tühja vaeva näevad siis ehitajad temaga.“

Muidugi püüab sellise tegevuse puhul tekkida kahtlusi ja kõhklusid, justkui auke, millest tuul läbi telgiriide sisse puhub. Kuid täitkem need „augud“ palvetega Jumala poole ja me näeme peagi, et meie ehitus hakkab ilusasti sooja pidama.

See „soe“ sisemus meie maises telkhoones on Jumala rahu, millega Paulus ilusti meie kirjakoha

lõpetab (ja millega kirikliku kombe kohaselt lõpeb ka iga jutlus): „Ja Jumala rahu, mis on ülem kui kogu mõistmine, hoiab teie südamed ja mõtted Kristuses Jeesuses.“ Sest inimese mõtlemisvõime võib küll olla vägev, kuid viimselt peab seegi maad andma Jumala rahule.

Andkem oma elus võimalus rõõmule, palvele ja rahule Issandas ning me näeme, et meie elu muutub elamisväärseks ka mures, rahutuses, pettumuses ja kurbuses!

Aamen.